

Ieseňičko

Earth Day

Ročník 42

Číslo 18 / 2016-2017

EXKURZE 4. TŘÍDY DO PLZNĚ

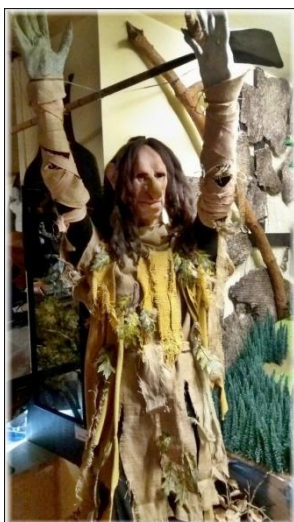
V úterý **4. dubna** se naše 4. třída vydala autobusem do Plzně. Ráno hrozně přšelo a zdálo se, že snad nikdy nepřestane. V půl osmé jsme vyjeli od školy. Cesta rychle ubíhala, a než jsme se nadáli, zastavil autobus u svíčkárny Rodas.

Už od dveří svíčkárny to nádherně vonělo a zvědavost nás lákala dovnitř. Příjemná paní nás přivítala a pověděla nám, jak vznikl název Rodas, co budeme vyrábět a jak. Také nám pustila v televizi doprovodný program o výrobě svíček. První skupina šla poté vyrábět (každý si mohl nazdobit podle své fantazie dvě svíčky) a nabrat si pytlíček soli. Dopředu jsme už věděli, jaká barva soli na co je, třeba modrá na rýmu, zelená na kašel. Dále tu byly soli na regeneraci organismu a kůže. Všechny krásně voněly. Také jsme vyráběli velikonoční ozdobu z vosku. Potom se k práci postavila druhá skupina. My jsme zatím koukali na dokument z výroby svíček, posvětili a nakonec si i něco koupili. Rozloučili jsme se a odjeli na parkoviště, které bylo nejbližší k Muzeu strašidel.

V muzeu se nám moc líbilo, hlavně ve strašidelném sklepení, kde nám paní průvodkyně poutavě vyprávěla pověsti z Plzně. Někteří z nás se zpočátku hrozně báli, ale nakonec to všichni zvládli. Následovalo hledání pokladu, které nám trvalo trochu déle. Nakoupili jsme si suvenýry a štěstíčka a těšili se na občerstvení v McDonald's. Všichni jsme se vydatně posilnili a spokojeni odjížděli z Plzně. Mnoho jsme se toho dozvěděli. Výlet se nám moc líbil a těšíme se na další.

Napsali žáci 4. třídy

OKRESNÍ KOLO MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY KATEGORIE Z6 - Z8

Okresní kolo matematické olympiády, jehož jsem se zúčastnil v kategorii Z7, se konalo v úterý **4. dubna** v budově Gymnázia Zikmunda Wintra Rakovník.

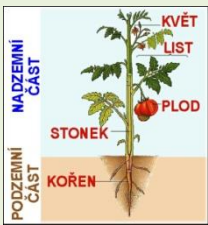
Začalo to srazem v 7:25 na parkovišti u základní školy. Potom mne pan učitel Koníř svezl až ke gymnáziu, kde jsem se zapsal a poté odešel do určené třídy. Zde soutěž probíhala. Skládala se ze tří úloh, na které byly určeny dvě hodiny čistého času. S úlohami jsem měl trochu problémy – ze tří jsem udělal dvě, z nichž jednu jsem nestihl dokončit celou. Člověk ale nemůže očekávat, že úlohy okresního kola matematické olympiády budou lehké.

Po skončení soutěže mě pan učitel odvezl zpět do školy, kde jsem se zapojil do odpolední výuky. Myslím si, že se olympiáda docela vydařila. Úlohy sice byly poměrně těžké, ale jinak jsem si to užil. Také jsem se něco nového dozvěděl a docela se už těším se na další ročník této soutěže.

Napsal Tomáš Tran, VII. třída

OKRESNÍ KOLO BIOLOGICKÉ OLYMPIÁDY

Rakovník 10. dubna 2017 – Kategorie D

JMÉNO					TEORIE	ROSTLINY	LABOR.	ŽIVOČICH.	BODY	MÍSTO
Tomáš Tran		56,5	12	14	16	98,5	7.			
Markéta Laubrová		46	11,5	12	12	81,5	11.			
Daniel Kinský		45,5	7	10	13	75,5	14.			
Matěj Louženský		41	7	11	9,5	68,5	19. (MS)			

Okresního kola biologické olympiády se zúčastnilo 22 žáků z 8 škol včetně GZWR.

VELIKONOCE

Antonín Vachtl – 5. třída

Ta naše slepička
snáší pilně vajíčka.
Venku vidím králíčka,
jak hlídá ta vajíčka.
Vejce mění barvičky
jako naše lampičky.
Na zahrádce v kytičkách
v mnoha různých barvičkách.
Připravujem košíčky,
učíme se básničky,
dobrot bude převelice,
už se těším na kraslice.

JARO

Jitka Chalupová – 5. třída

Jaro je tu, jaro tady,
ptáčkové už zpívají.
Květy rostou, krásně voní,
v té kráse se včely rojí.
Na nebi sluníčko hřeje,
plane tu však ta naděje,
že jarní déšť nebude,
tím lépe pro mě bude.
Tráva se zelená,
kráva ji už spásá,
dáme zimě „pá, pá“.
Ta zima studená,
brr, zima studená!

Fialka, petrklíč,
co ty se navoníš!
sedmikráska, tulipán,
k narozeninám je dám.
Pampeliška, zvoneček,
upletu vám věneček.
Jablka a třešně
budeme mít v létě.
Počkáme si ještě
na ovoce v létě.
Březen a duben,
ještě tu budem.
Na máje v květnu
venku si lehnu
pod sluncem žhavým,
jo, krásně teplým...

SERIÁL: OSVĚTIM - KONEČNÁ STANICE

Díl 14.

„Anděl smrti“ – dr. Josef Mengele

Josef Mengele

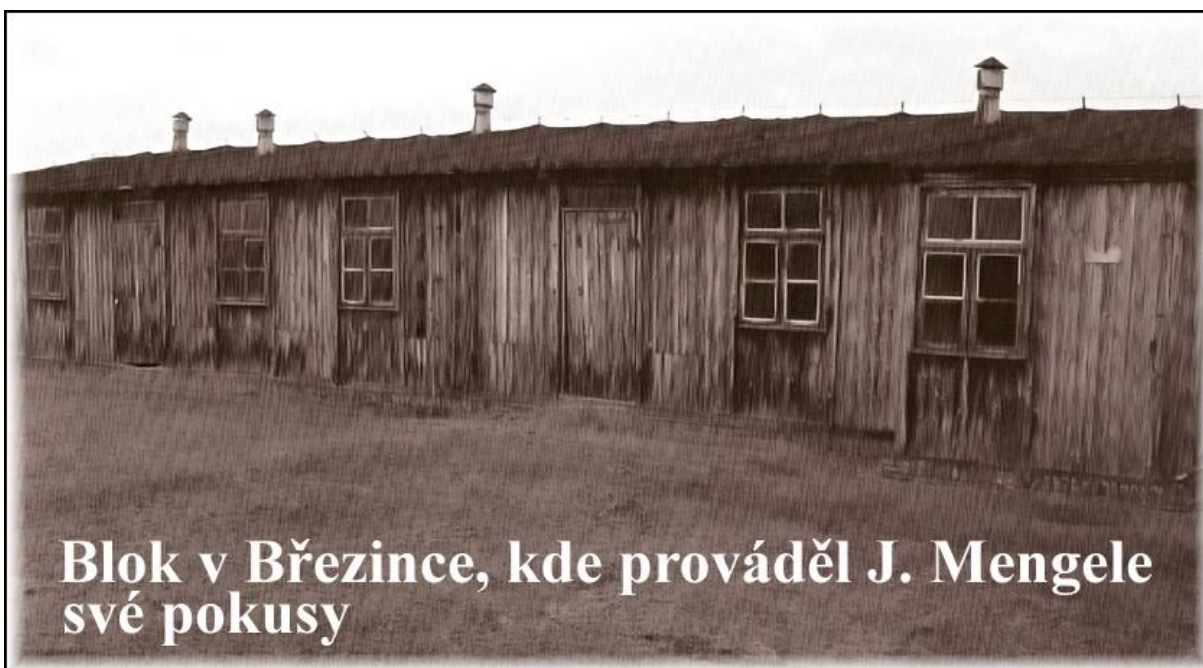
Nejznámějším nacistickým lékařem působícím v Osvětimi byl Josef Mengele, jenž si svými činy vysloužil přezdívky „anděl smrti“ a „doktor smrti.“

Narodil se v roce 1911 do podnikatelské rodiny. Vystudoval gymnázium (za maturitu dostal automobil), v roce 1937 se stal doktorem filozofie a o rok později doktorem medicíny.

Od r. 1939 působil jako asistent profesora Verschuera v *Ústavu pro dědičnou biologii a rasovou hygienu* ve Frankfurtu nad Mohanem.

Než přišel v březnu 1943 do Osvětimi, nevykazoval žádné známky sadismu a nic nenasvědčovalo tomu, že se jeho jméno mezi vězni stane synonymem krutosti a smrti. Také na první pohled Mengele nevypadal jako vrah. Naopak, přeživší na něj

vzpomínali jako na šarmantního, vždy perfektně oblečeného člověka, který i při selekcích měl na sobě bílý plášť a rukavice a který, v případě potřeby, nešetřil úsměvy. Na druhé straně dokázal být nesmírně krutý, jak ve svých vzpomínkách líčí čs. vězeňkyně V. Alexandrová: „Mengele přicházel do tábora každý den – obvykle přinášel čokoládu... Když jsem na děti křičela a posílala je pryč, obvykle reagovaly slovy: ‚Řekneme strýčkovi, že jsi na nás ošklivá.‘ Mengele byl ‚hodný strýček‘. Mengele se ovšem takto choval zcela vypočítavě: tyto děti pro něho nebyly ničím jiným než surovinou pro pokusy. Byla jsem svědkem toho, když se děti vracely na blok po návštěvě u svého ‚hodného strýčka‘ a křičely bolestí.“

Blok v Brezince, kde prováděl J. Mengele své pokusy

Mengele vězni hluboce opovrhoval a poslal stovky tisíc lidí do plynové komory. Často a rád se účastnil selekcí, při nichž si vybíral oběti pro své **zvrhlé lékařské experimenty** – zejména dvojčata a liliputány. Lékařské pokusy prováděl bez jakékoli anestezie. Na tom, zda věžňové experimenty přežili, mu záleželo jen potud, zda byl lékařský zákrok úspěšný. Rozpětí Mengeleho „výzkumu“ bylo velmi široké. Prováděl např. pokusy s vroucí vodou, kdy nebožáky nechal ponořit do vroucí vody, a s vyhladověním novorozenců. Na vlastní kůži je zažila Ruth Eliasová: „Mengele přicházel každý den a kontroloval, jestli dítě opravdu nedostalo nic k jídlu. Moje dítě pomalu, pomalu zhasínalo. Pak už ani neplakalo, už jen kňouralo.“

Josef Mengele

Po 8 dnech, když už dítě nejevilo téměř žádné známky života, jí vězeňská lékařka potají podstrčila morfiíovou injekci. „Zabila jsem své vlastní dítě, a když jsem to udělala, chtěla jsem sama také zemřít.“

Časté byly rovněž experimenty s podchlazováním, odebírání orgánů a pitvy zaživa.

Největší proslulost získal Mengele díky **pokusům s dvojčaty**, kterými byl doslova posedlý. Propojoval jim krevní oběh, prováděl různé transplantace, pomocí injekcí se snažil změnit pohlaví, barvu očí a vlasů. Že se jednalo o zákroky velmi bolestivé, nezřídka končící smrtí, popř. trvalým poškozením zdraví, není zajisté třeba dodávat. M. Nyiszli, který byl přinucen Mengelemu asistovat, ve svých vzpomínkách napsal: „Řezal jsem maso z těl zdravých děvčat pro bakteriové kultury dr. Mengeleho. Namácel jsem těla mrzáků a trpaslíků do roztoku chloridu draselného a vařil je

v kádích, aby se do muzeí třetí říše mohly dostat správně vypreparované kostry, aby tam budoucím generacím sloužily jako důkaz o nutnosti vyhubení „nižších ras.““ A K. Braun dodává: „Když nás přivázali na Mengeleho experimentální stůl, nikdy jsme nevěděli, co se s námi teď bude dít. Ucítili jsme chladnou ruku na zádech, stetoskop a potom injekci, která hrozně bolela. Měli jsme děsný strach.“

Oběti Mengeleho pokusů

Dr. Josef Mengele **nebyl po válce nikdy dopaden**, ukrýval se na různých místech Jižní Ameriky. Zde zemřel – nepotrestán – v roce 1979 při koupání.

Zájemcům o J. Mengeleho a nacistické lékařské pokusy doporučujeme tyto knihy: G. Posner a J. Ware: Mengele. Anděl smrti; R. J. Lifton: Nacističtí lékaři. Medicínské zabíjení a psychologie genocidy; M. Nyiszli: Byl jsem Mengeleho asistentem.

ZPRACOVÁNÍ PLASTŮ VE ŠKOLNÍ DÍLNĚ

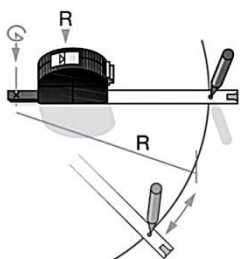
TVAROVÁNÍ ZASTUDENA	TVAROVÁNÍ ZATEPLA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stříhání (fólie) ➤ Řezání (desky, trubky) ➤ Vrtání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Svařování fólií ➤ Ohýbání (desky, trubky)
POVRCHOVÁ ÚPRAVA PLASTŮ	LEPENÍ PLASTŮ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broušení ➤ Leštění ➤ Matování – opak leštění ➤ Barvení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Příprava povrchu lepeného materiálu ➤ Příprava lepidla (dnes minimální) ➤ Nanášení lepidla ➤ Montáž lepeného spoje

Při ručním obrábění plastů ve školní dílně používáme většinu nástrojů na zpracování dřeva a kovů a řídíme se obdobnými pravidly bezpečnosti → Navíc:

- Obráběný materiál se rychle zahřívá, což u termoplastu může vést k jeho tavení.
- Vzniká nebezpečí tvorby nepříjemného zápachu.

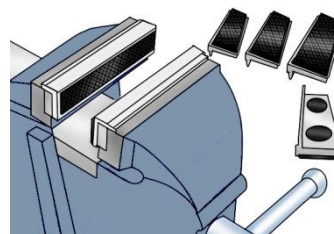
MĚŘENÍ A ORÝSOVÁNÍ

- ☞ Používáme běžné pomůcky → Měřítka, pravítka, kružítko, úhelníky.
- ☞ Na orýsování tvrdých plastů se uplatní tvrdá tužka nebo rýsovací jehla.
- ☞ Nepravidelné tvary rýsuje podle šablony.

UPÍNÁNÍ

- ☞ Truhlářské ztužidlo, svěrák.
- ☞ Před poškozením povrchu čelistmi svěráku chráníme materiál vhodnými profily např. z ohýbaného plechu.
- ☞ Materiál upneme tak, aby se při obrábění nechvěl a neulomil se.

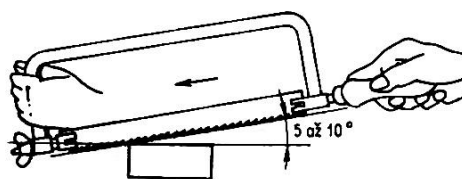
STŘÍHÁNÍ

- ☞ Stříháním oddělujeme především fólie nebo velmi tenké desky.
- ☞ Používáme běžné nůžky na karton či textilie, můžeme však použít i nůžky na plech pro přímé stříhy.

ŘEZÁNÍ

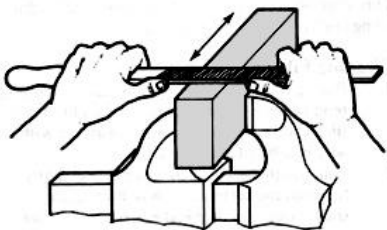
- ☞ Provádí se ručními pilami na dřevo (čepovky s jemnými zuby) nebo na kov.
- ☞ Řežeme co nejbližší místa upnutí.

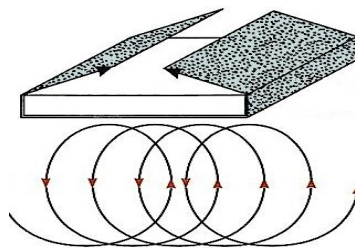
PILOVÁNÍ

- ☞ Používá se při srážení hran, odstraňování otřepů a úpravě nerovností.
- ☞ Vhodnější jsou pilníky s jednoduchým sekem.

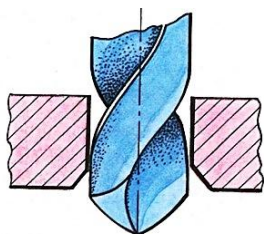
BROUŠENÍ

- ☞ Používáme brusné plátno, brusné papíry pro broušení zamokra nebo brusné pasty.
- ☞ Brusné pasty nanášíme na jemné textilie a pracujeme stejně jako při použití brusných papírů.

VRTÁNÍ

- ☞ Malé průměry → Vrtáky na kov
- ☞ Větší průměry → Vrtáky na dřevo
- ☞ Při vrtání průchozích děr bráníme vylamování okrajů dřevěnou podložkou.

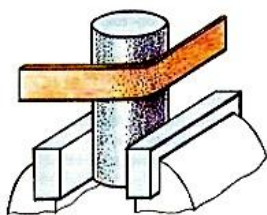
LEPENÍ

- ☞ Existují lepidla, jimiž lze spojit nejen plasty navzájem, ale též plasty s různými materiály.
- ☞ Je nutné dodržet návod uváděný výrobcem.

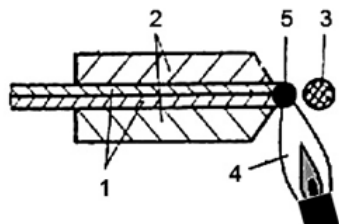
TEPELNÉ TVAROVÁNÍ

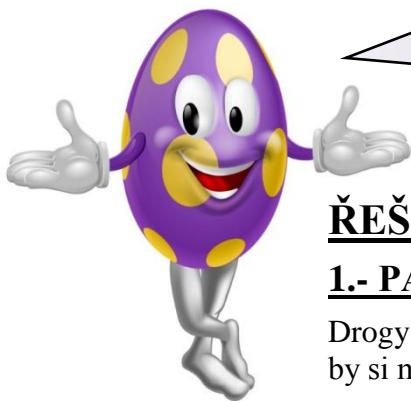
- ☞ V teplotním rozhraní 80 – 150 °C přecházejí termoplasty do tvárného stavu → Můžeme je tvarovat.
- ☞ Po zchlazení materiál zachovává požadovaný tvar.

SVAŘOVÁNÍ FÓLIÍ

- ☞ Fólie sevřeme mezi dvě nehořlavé (kovové) lišty tak, aby několik milimetrů materiálu přečnívalo přes okraj.
- ☞ Přečnívající materiál svaříme plamenem.

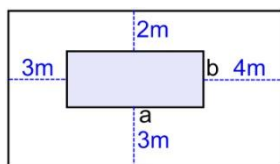
ČTENÁŘSKÁ SOUŘEŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 17/2016-2017:

1.- PAŠERÁK DROG

Drogy byly v zubní pastě. Kdyby to byla skutečná zubní pasta, vzal by si muž i kartáček na zuby.

2.- OBDÉLNÍKY

$$o_m = 2a + 2b$$

$$o_v = 2 \cdot (a + 7) + 2 \cdot (b + 5) = 2a + 14 + 2b + 10 = 2a + 2b + 24$$

Rozdíl obvodů obdélníků ..... $o_v - o_m = 24 \text{ cm}$

3.- DOPLŇOVČKA

Světáci

OSMISMĚRKA

Racek u ...(tajenka)..., a to někdy i v desetitisícových koloniích. Hnízdo má v mělké vodě a na vyčnívajících trsech, a v něm téměř vždy po třech zelenohnědých, tmavě skvrnitých vejcích. Čeští rackové odlétají na zimu k evropským a africkým břehům Atlantiku, moravští táhnou raději k jihovýchodu do východního Středomoří.

Ř	N	N	A	T	E	N	E	R	Á	B	A	A	É	A	S	O	Ě
K	Á	Ž	V	A	N	I	L	T	S	O	R	N	T	C	S	N	T
O	H	D	N	M	R	E	G	I	K	B	T	I	Ě	O	E	P	Š
O	D	Ý	N	T	Á	R	V	O	D	A	T	Z	J	M	R	N	I
N	Z	M	E	E	Ě	Á	P	D	L	N	L	I	O	O	Z	Š	N
L	E	L	O	N	L	A	H	P	A	O	A	C	S	P	M	U	E
I	E	M	Ú	C	T	A	D	V	N	Í	E	T	O	É	Z	P	V
B	R	D	O	Ř	N	E	K	O	V	N	É	G	O	V	D	I	A
E	Í	V	E	C	Ř	I	T	Ě	S	N	O	P	I	S	N	N	R
L	N	N	A	P	I	L	N	K	S	T	A	T	I	S	T	A	M
A	Í	N	Á	D	O	D	É	A	B	Ž	U	L	S	O	H	O	B

SLOVA K VYŠKRTÁNÍ: ADVENT, ANÝZ, BELETRIE, BOHOSLUŽBA, BRDO, CIZINA, DODÁNÍ, ETAN, GEOLOGIE, KALENDÁŘ, KVANTITA, LIDNATOST, LIBELA, LIPAN, MRAVENIŠTĚ, NABOB, NEKOV, NEMOCENSKÉ, NEMOCI, ODMOCNINA, OPATŘENÍ, OSA, POÉM, PROSTÉ, PŘEDPLATNÉ, RENETA, ROSTLINA, STATISTA, SVÉPOMOC, ŠUPINA, TĚSNOPIŠ, TKALCOVNA, TAMTEN, ÚCTA, VÁLCOVNA, VRÁTNÝ, ZMĚNA, ŽÁK, ŽVANIL.

SOUTĚŽNÍ KUPON	
JMÉNO	
TRÍDA	

JESENÍČEK – ČASOPIS ZŠ A MŠ JESENICE